

AZ
ALSÓ-BORSODI EV. REF. EGYHÁZMEGYE
1899. augusztus hó 31-ik napján
MISKOLCZON TARTOTT
ŐSZI KÖZGYÜLÉSÉNEK
JEGYZŐKÖNYVE.

SZERKESZTETTE:

SZALÓCZY PÁL,

egyházmegyei főjegyző.

MEZŐ-KÖVESDEN,
BALÁZS FERENCZ KÖNYVNYOMDÁJÁBÓL
1899.

AZ
ALSÓ-BORSODI EV. REF. EGYHÁZMEGYE
1899. augusztus hó 31-ik napján
MISKOLCZON TARTOTT
ŐSZI KÖZGYÜLÉSÉNEK
JEGYZŐKÖNYVE.

SZERKESZTETTE:
SZALÓCZY PÁL,
egyházmegyei főjegyző.

MEZŐ-KÖVESDEN,
BALÁZS FERENCZ KÖNYVNYOMDÁJÁBÓL
1899.

AZ
ALSÓ-BORSODI EV. REF. EGYHÁZMEGYE

1899. augusztus hó 31-ik napján

MISKOLCZON TARTOTTA MEG

ŐSZI RENDES KÖZGYŰLÉSÉT

TÓTH DÁNIEL esperes és BÁRÓ VAY ELEMÉR egyházmegyei gond-
nok kettős elnöklete alatt.

J e l e n v o l t a k :

Maklári Károly, Nagy Ignác, Sólyom Gyula, Kerekes József, Bodolay István, Gulyás Benő papi; *Pappszász Lajos, Mikuleczky István, Fodor Pál és Sturmán György* világi tanácsbírák.

Kodi Benő, Marsalko Endre, Vattay István, Kérészy Barna, Kazay Sándor, Bódogh Tamás, Gere Lajos, Kovács Károly (palkonyai), *Sólyom Barna, Szabó Bertalan, Halászy József, Szabó András, Czegez András, Tóth Béla* rendes; *Fodor Gyula, Bodolay Miklós* h.-lelkészek; *Fogarassy Jenő és Baksa Lajos*, a tanítói testület képviselői; s.-lelkészek, tanítók és az egyházak küldöttei.

Jegyzők: *Szalóczy Pál* egyházi, *Dr. Németh Imre* világi fő-, *Illyés János* egyházi, *Huszthy Béla* világi aljegyzők.

1. Egybegyűlt közönségünk, első sorban ez alkalommal is Istennek kívánt szolgálni — lélekben és igazságban; a midőn is elnöklő esperesünk buzgó szívvel kérte reánk a bölcsesség és szeretet minden jóra vezérlő szent lelkét, hogy az hassa át és tegye áldásossá ugy evangéliomi anyaszentegyházunk előhaladása, mint közelebbről egyházmegyénk elintézésre váró ügyeinek érdekében kifejtendő munkásságunkat. Majd Báró Vay Elemér egyházmegyei gondnok ur, a megjelenteket szívélyesen üdvözölvén, a közgyűlést megnyitottnak nyilvánította.

2. Tóth Dániel esperes ur felolvassa az egyházmegyénk életében tavaszi közgyűlésünk óta előfordult nevezetesebb eseményekről és az esperesi hivatal körében elintéztet nyert ügyekről szerkesztett s alább egész terjedelmében olvasható féléves jelentését:

Nagytiszteletű egyházmegyei közgyűlés!

Egyházmegyénk kebelében a tavaszi közgyűlésünk óta lefolyt idő alatt előfordult közérdekű eseményekről s általam végzett ügyekről, a következőket terjesztem elő.

Május hó 6-ikán átvevém főtiszt. püspök urtól a rendkívüli államsegélyből ezen egyházmegyei lelkésztársaink részére kiutalványozott összeget, még ugyanazon a napon elküldöttem azt az illetőknek; és pedig a lőrinczfalvi lelkésznek 100 frt, az emődinek 80 frt, a heő-szalontainak 80 frt, a tiszta-oszlárinak 80 frt, a ládházainak 120 frt, a hevesinek 80 frt, a heő-bábainak 100 frt, a f.-ábrányinak 150 frt, a maklárinak 100 frt; összesen 890 frtot. Ugyancsak a f.-ábrányi lelkész részére tőkés segélyben 35 frtot, s a nemes-bikki egyház részére egyszer s mindenkori segélyül 50 frtot. A nyugták beérkezvén hozzám, május 27-én beterjesztettem főtiszt. püspök urhoz.

Május hó 15-én vettem azt a hivatalos tudósítást, hogy az andornaki leányegyház tőkés segélyül 500, az aranyosi egyház 1500 frtot kapott. Erről az illető egyházak lelkészi hivatalait azonnal tudósítottam, s ugy tudom, hogy az andornaki leányegyház ezen segélyt arra a célra fordította, a melyre az adatott, t. i. az egyházkerületnél levő s iskola és tanitói lak építésére felvett adóssága törlesztésére; az aranyosi egyház előjárósága a segély miként való felhasználásáról, mindeddig hozzám jelentést nem tévén, felhivandó lesz, hogy jelentését adja be, az 1500 frt tőkéssegély hová fordításáról számoljon el.

Junius 28-án, tavaszi közgyűlésünk jegyzőkönyvének 49-ik pontja értelmében s a kiküldött bizottság javaslata folytán, a mályi leányegyház részére, toronyjavításra a segélypénztárból 100 frtot kiutalványoztam.

Az országos gyámintézeti végrehajtó bizottság az általunk a folyó évben fizetendő gyámintézeti járulékokról szóló kimutatást, úgy a mint az tavaszi közgyűlésünk jegyzőkönyvében közölve van, helybenhagyta; azért szólok itt erről, mert emlékezetbe kívánom hozni itt is azt, a mi ugyanaz ez évi ápril hóban tartott konvent jegyzőkönyvében is ott van, hogy t. i. a konvent, a gyámintézeti alapszabály és ügyrend egymással ellenkező rendelkezése folytán támadt azon vitás kérdésben: mikorra kell a gyámintézeti járulékokat befizetni? úgy határozott, hogy a befizetés határideje nov. hó 1-sője, a mely határidő elmulasztása a kamatfizetési kötelezettséget vonja maga után. Ez ideig egyházmegyénk kamatot csak az év letelte után számított.

Egyházkerületünknek több ízben is megerősített határozata lévén arra nézve, hogy felekezeti népiskoláinkban a sárospataki irodalmi-kör által kiadott tankönyvek használtsanak; s mult évi őszi egyházkerületi közgyűlésünk ujjolag is rendelkezvén ebben a tekintetben; miután az ez évi canonica visitatio által eszközölt kimutatás szerint 13 iskolánkban használtattak nem az irodalmi-kör által kiadott tankönyvek: mindezen iskolák tanítóit külön-külön figyelmeztettem s tudokra adtam, hogy az új iskolai év beálltával — kötelességem szerint — úgy fogok eljárni mindazok irányában, a kik a kerületi határozatnak nem engedelmesskednek, a mint azt egyházi törvényeink rendelik s már első alkalommal a kiszabott bírság lefizetésére kötelezem. Felkérem ennél fogva lelkészársaimat, hogy mint az iskolák közvetlen felügyelői, már most az iskolai év kezdetén ügyeljenek fel arra is, hogy az egyházkerület határozatának mindenütt elég tétessék.

Julius hó 23-ra az egyházi adózási viszonyok kimutatása tárgyában küldött ivenk miként való betöltése s különösen a termények pénzértékének megállapítása végett egy tanácskozmányt hivatam össze, s másnap az ivenket az utasításokkal együtt szétküldöttem.

Tavaszi közgyűlésünk óta a nemes-bikkí leánytanitói fizetés 400 frtra való kiegészítésére 300 frt, a kistokaji tanitói fizetés 400 frtra való kiegészítésére 60 frt állami segély utalványoztatott.

Mohacsek Gyula maklári és Nemes Géza andornaki tanítóknak, Török Mária nemes-bikki tanítónőnek, kik egyházmegyénk kebeléből távoztak, az elbocsátó leveleket kiadtam; ugyancsak kiadtam az elbocsátó levelet Filep Ilona volt mező-csáthi tanítónő részére, ki a miskolczi városi női ipariskolába választatott meg.

Fúry Lajos eger-lövői s Tóth József mező-keresztesi kántortanítók nyugdíjaztatván, állomásaikról lemondottak. Az elébbi 50 éven át, az utóbbi is 40 éven felül folytatta itt egyházmegyénk kebelében kántortanítói hivatalát; ugy futván mindkettő a küzdelmekkel teljes pályán, hogy egyházközségeik szeretetét s tiszteletét, az egyházmegyei hatóság elismerését s becsülését megszerezvén már ifjuságukban, megtartották azt vénségük idejéig. Midőn távoznak helyükről, azt hiszem, a nagytiszteletű egyházmegyei közgyűlés érzelmeit fejezem ki azzal a jókivánattal, hogy sokáig élvezzék még a jól megérdemelt nyugalmat.

Tanítói karunkból a halál is kivette tavaszi közgyűlésünk óta áldozatát. Konyha Ferencz, ki az átányi egyházban 38 éven át viselte a leánytanítói hivatalt, május hó 1-ső napján, Budapesten, hová magát gyógyíttatni ment, 62 éves korában meghalt. Az egyház temetéséről, mely május hó 3-án történt, gondoskodott s küldöttségileg is képviseltette magát. Egyházmegyénk nevelésügyének szolgálatában, elébb a poroszlói, majd az átányi népes egyházakban több mint 40 éven át, közmegelegedésre forgólódván az elhunyt: úgy hiszem e helyen is kötelességünk megemlékezni erről s hűséggel és becsülettel megfutott pályája jutalmául jegyzőkönyvünkben is feljegyezni emlékezetét.

Ezen esperesi jelentés, az abban foglalt intézkedésekkel együtt, méltányló elismeréssel vétetik tudomásul.

3. Az esperesi jelentésből arról értesülvén közgyűlésünk, hogy az egyházkerület több ízben megerősített határozata ellenére, az ez évi canonica visitatio által eszközölt kimutatás szerint is 13 iskolánkban használtattak nem a s.-pataki irodalmi-kör által kiadott tankönyvek:

utasíttatnak a lelkészek, hogy már most, az iskolai év kezdetén, a tankönyvek bevásárlásánál szigoruan őrködjenek a felett, hogy a felügyeletük alatt álló iskolákban, kizárólag csak s.-pataki

kiadásu tankönyvek szereztessenek be, s figyelmeztessék a tanítókat, hogy a kik az egyházkerület idézett határozatának nem engedelmességek: a kiszabott bírságban el fognak marasztaltatni.

4. Ugyancsak az esperesi jelentés nyomán

megilletődött szívvvel eleveníti fel közgyűlésünk néhai Konyha Ferencz, volt átányi tanító emlékét, ki egyházunk és a nevelés szolgálatában több mint 40 évet töltött el nagy buzgósággal; s a midőn áldást kíván a kihűlt porokra, egyszerűs mind jegyzőkönyvében örökíti meg a hű munkás emlékezetét.

5. Kovács Kálmán kis-győri, Kendeci Pál tisz-oszlári, Igó Lajos eger-lövői, Végh Bertalan átányi, Oláh Béla vattai, Takaró László heő-papi, Zsigmondi Kálmán geszti tanítók és Madarász Anna dorogmai tanítónő

hivatalukban megerősítettnek.

6. Kendeci Pál, Oláh Béla, Takaró László és Madarász Anna még nem lévén hivatalukra felesketve:

egyházmegyénk előtt a hivatalos esküt ünnepélyesen leteszik.

7. A nyéki társegyház, a közte és a ládházai anyaegyház között felmerült iskolaügyre nézve, a folyó évi tavaszi közgyűlésünk 6. sz. jegyzőkönyvi pontja értelmében tett azon ígéretének, hogy a ládházai anyaegyházról függetlenül, a rendelkezésére álló pénzalap felhasználásával, vagy a saját területén, vagy ha erre alkalmasabb hely kínálkoznék, vásárolt telken maga építi fel iskoláját: nemcsak hogy meg nem felelt, sőt — esperesünk értesítése szerint — az ahhoz való készülődésnek még csak jelét sem adta.

Közgyűlésünk szigoruan utasítja ugy a ládházai anya-, mint a nyéki társegyházat, ezen immár tovább nem halasztható ügy mielőbbi és végleges rendezésére, valamint arra, hogy az építkezés foganatosítása tárgyában tett intézkedéseikről, tavaszi közgyűlésünk előtt számoljanak be.

8. A cserépfalusi egyház, a folyó évi tavaszi közgyűlésünk 10. sz. határozatában szigoruan utasított, hogy rendezetlen állapotban levő kötvényeit haladéktalanul hozza rendbe s eljárássáról, jelen közgyűlésünkre jelentést tegyen.

Nevezett egyház előljárósága erre nézve jelenti, hogy e tekintetben a szükséges lépéseket megtette; s a mennyiben azokat jótállókkal elláttatni nem sikerült: behajtás végett a törvényes hatóságnak adta át.

Ez a jelentés tudomásul szolgál, s ezen ügyre az egyházlátogatási küldöttség figyelme felhivatik.

9. Ugyancsak a cserépfalusi egyház, ugyanazon jegyzőkönyv 42. számú határozatával arra köteleztetett, hogy az egyház tulajdonát képező 12 hold szántó-földet haladéktalanul irassa az egyház nevére, vagy pedig tegyen jelentést arról, hogy a földek átírása elé miféle nehézségek állanak, hogy egyházmegyénk az akadályok elhárítása által azoknak átíratására segédkezet nyújthasson.

A beérkezett jelentés szerint, a kérdéses földek átíratását nevezett egyház előljárósága megkísérelte ugyan, de azon meggyőződésre jutott, hogy ezt csak huzamos idő után és tetemes költség árán eszközölhetné, mely a legközelebbi templomépítés által nagy áldozatot hozott egyházat igen sulyosan érintené: így tanácsosabbnak tartják, ha az 52 év óta különben is háborítlanul birt ingatlanok átíratásával még 4—5 évig várnak, a mikor az oda érkező betétszerkesztési hivatal által azt minden nehézség és költekezés nélkül elérhetik.

Közgyűlésünk a jelentésben felhozott indokokat nem tartja igazoltaknak, így azokat nem is veszi tudomásul. Ellenkezőleg a meghallgatott jogi vélemények alapján azon meggyőződésben lévén, hogy a kérdéses ingatlanok, tényleges birtoklás czimén minden nagyobb nehézség és költekezés nélkül átíráthatók: ismételten utasítja a nevezett előljáróságot az eljárás megindítására, s e tekintetben utasításul adja, hogy egyházmegyei főjegyzőnket, Dr. Németh Imre urat keresse meg, ki az ügy lebonyolítását magára vállalta.

10. A folyó évi tavaszi közgyűlésünk 11. számú jegyzőkönyvi pontjában érintett, s a geleji egyháznak Kovács Ferencz ottani lakossal szemben fennálló 200 frtos követelésére nézve, mely behajtás végett, az egyházmegyei ügyésznek adatott át:

Fodor Pál ügyész jelenti, hogy nevezett adós ellen a pert megindította.

Ezen ügyészi jelentés tudomásul szolgál.

11. Elnöklő esperesünk jelenti, hogy az egyházmegye területén levő szórványok pontos meghatározása s összeírása céljából, a f. é. tavaszi közgyűlés 13. jegyzőkönyvi pontjában foglalt rendelkezéshez képest, a már régebben kinevezett bizottságot összehívta s az összeírás eredményét feltüntető munkálatot bemutatja.

Ezen összeírási munkálat felolvastatván, az abban kimutatott szórványok hova tartozandósága, annak megfelelőleg közgyűlésünk által is megállapított, s ezen munkálat, a későbbi hivatkozás szempontjából is jegyzőkönyvbe vétetni rendeltetett.

E kimutatás szerint az alsó-borsodi egyházak és szórványok így következnek:

1. *Alsó-Zsoleza.* Fiók-egyház: Felső-Zsolca. Szórvány: Kemejpuszta, Simád-puszta, Sajó-Lád.
2. *Aranyos.*
3. *Ároktő.*
4. *Átány.* Szórványok: Puszta-Szárazbeő, Puszta-Tenk, Erdő-Telek, Kömlő, Vadkert, Hanyi-Tanya, Pély, Vezekény, Tarna-Szent-Miklós.
5. *Böcs.*
6. *Cserépfalu.* Szórványok: Bogács, Cserép-Váralja, Tard, Üveg-huta.
7. *Diósgyőr.* Fiók-egyházak: Diósgyőri-Vasgyár, Pereczes, Há-mor, Ó-Huta, Uj-Huta, Répás-Huta.
8. *Dorogma.* Szórvány: Bábolna.
9. *Eger.* Szórványok: Felnémet, Szarvaskő, Csehi, Erdő-Kövesd, Bakta, Bocs, Lelesz, Bátor, F.-Tárkány, Szent-Erzsébet, Szent-Mária, Verpelét, Bekölcze, Sirok, Mikófalva, Nagy-Batony, Várasszó, Fedémes, Deménd, Szóláth, Fűzes, Aranyos, Derecske, Szada, Maczonka, Ivád, P.-Szederkény, Szent-Domokos, Perpes, Szucs, Suha, Szék, Pétervásár, Istenmezeje, Recsk, Dorogháza, Bodony, Balla, Zsadány, Mindszent, Nádas-Ujfalu, Szajla, Parád.
10. *Eger-Lövő.* Szórványok: Borsod-Ivánka, Eger-Farmos.
11. *Emőd.* Szórványok: Csincse-puszta, Karola-tanya, Adona, Bakó-puszta.
12. *Felső-Ábrány.* Fiók-egyházak: Alsó-Ábrány, Mező-Nyárad.
13. *Gelej.*
14. *Geszt.*

15. *Harsány.*
16. *Heő-Bába.*
17. *Heő-Csaba.* Szórványok: Görömböly, Tapolcza, Veresráki-telep, Csermőke, Dudujka.
18. *Heő-Papi.*
19. *Heő-Szalonta.* Szórványok: Heő-Keresztúr, Szakáld.
20. *Heves.* Szórványok: Boczonád, Méza, Tarna-Órs, Butelek, Pusztá-Csász.
21. *Igriczi.*
22. *Kis-Győr.* Szórvány: Mocsolyás.
23. *Kis-Tokaj.* Szórvány: Sajó-Petri, Uj-Jenke.
24. *Ládháza.* Társegyház: Nyék; leányegyház: Mályi; fiók-egyházak: Tullucz, Rákos, Miskolczvárosi-tanya.
25. *Lőrinczfalva.* Szórványok: Sarud, Kis- és Nagy-Hidvég, Jánosi-tanya, Ó-Halász, Magyarád.
26. *Maklár.* Leányegyház: Andornak; szórványok: Al-Debrő, Fel-Debrő, Tótfalu, Kápolna, Kompolt, Kaál, Besenyő, Dormánd, Mező-Tárkány, Fúzes-Abony, Szemere, Szihalom, Kerecsend, Nagy-Tállya, Novaj, Kis-Tállya, Ostoros.
27. *Mező-Csáth.*
28. *Mező-Keresztes.* Fiók-egyház: Mező-Kövesd; szórványok: Keresztes-Püspöki, Szentistván.
29. *Miskolcz.*
30. *Nagymihály.*
31. *Nemes-Bikk.* Szórványok: Paraszt-bikki tanyák.
32. *Noszvaj.* Szórványok: Szomolya, Szöllőske-tanya.
33. *Ónod.* Fiók-egyházak: Nagy-Csécs, Poga; szórvány: Muhi-pusztá.
34. *Poroszló.* Szórványok: Ráboly-tanya, Kétutköz.
35. *Sajó-Keresztur.* Fiók-egyház: Szirma-Besenyő.
36. *Sály.* Leányegyház: Tibold-Darócz; szórvány: Kács.
37. *Szederkény.* Fiók-egyházak: Sajó-Örös, Sajó-Szöged.
38. *Szirma.* Szórvány: Jenke-pusztá.
39. *Tisza-Keszi.*
40. *Tisza-Nána.* Szórványok: Kis-Köre, Pusztá-Dinnyeshát, Pusztá-Hadház.
41. *Tisza-Oszlár.*
42. *Tisza-Palkonya.* Szórvány: Kisfalud.
43. *Tisza-Tarján.* Fiók-egyház: Tisza-Kürt.
44. *Tisza-Valk.* Fiók-egyház: Négyes.
45. *Vatta.*
46. *Zsércz.*

12. Olvastatik f. é. tavaszi közgyűlésünk 18. sz. határozata s azzal kapcsolatban egyetemes lelkészi értekezletünk javaslata az időközben nyert 95 frt 19 kr. adománnyal 2436 frt 27 krra emelkedett egyházmegyei özv.-árvatárunk felmaradt tőkéjének felhasználása tárgyában.

Az egyetemes lelkészi értekezlet javaslata elfogadtatván, kimondja egyházmegyei közgyűlésünk, hogy az egyházmegyei — feloszlott — özv.-árvagyámtári 2436 frt 27 kr. tőkéjét örökös alapítványként kívánja kezelni; ennek évi kamataiból a jövő 1900-ik évi szeptembertől kezdve, évi 75 frttal a miskolczi leánynöveldeknben s évi 60 frttal a sárospataki főiskolánkban egy-egy olyan leány, s illetőleg fiú növendék ellátási díját fizeti ki, a ki elhalt alsó-borsodi lelkész után, mint igyekvő, szorgalmas árva maradt. Ha netalán ilyen papi árva az egyházmegyében nem volna, szegénysorsu, de egyházmegyénkben tényleg működő lelkészek gyermeke, esetleg más szegény, de szorgalmas tanuló is felvehető ez alapítványi helyre.

A választás joga az egyházmegyei közgyűlést illeti meg évenként.

13. Olvastatnak tavaszi közgyűlésünk 20. sz. határozata folytán a lőrinczfalvi egyház jelentései s kérvényei.

Egyházmegyei közgyűlésünk megerősíti a lőrinczfalvi egyház közgyűlésének 1899. máj. 14-én hozott azon határozatát, hogy temploma felépítésére a saját erejéből 600 forintot ajánlt fel; felhívja azonban ezen egyház presbyteriumát annak jövő tavaszi közgyűlésünk elé való bejelentésére, hogy ezen 600 frtot, híveire mikor s mely kulcs szerint akarja kivetni s tőlük behajtani, s hogy a templomépítésre már összegyűlt, de híveinél kölcsönben künnlévő 3600 frt tőke behajtása milyen állapotban van, s a mennyiben behajtatott: takarékpénztárban kezeltetik-e?

Az országos egyházi közalap végrehajtó bizottságához felterjeszteni kért 800 frtos egyszersmindenkori segélyért benyújtott kérvényét ezen egyháznak, közgyűlésünk a legmelegebb pártolással s azon kérelemmel terjeszti fel, hogy mindazon

összeget, a mely egyházmegyénkre a közalaptól adomány- és segélyként háramlanék: méltóztassék azt ezen lőrinczfalvi igyekvő, de szegény és csekély népességű egyházunknak adni, hogy templomát, melyre magasabb egyházi szempontokból is égető szükség van, felépíthesse.

14. Olvastatott Simon János mező-keresztési lelkésznek a presbyterium nevében tett azon beadványa, melyet a tavaszi egyházmegyei gyűlés jegyzőkönyvének 35-ik pontja alapján a megcsonkított és más célra felhasznált alapítványok felől felvilágosításul beterjesztett.

Ezen felvilágosító iratnak azon részét, a mely a Lengyel-féle és Fekete István-féle alapok egy részének hovatartozásáról szól: egyházmegyénk tudomásul veszi, a mennyiben a beadványból meggyőződött arról, hogy ezen alapoknak csak felszaporodott, nagymennyiségű kamatai költettek el, de az eredeti tőkék megcsonkítva nem lettek. De nem veheti tudomásul egyházmegyénk a jelentésnek azon részét, a mely a Bódi József eredetileg 500 forintot képezett adományát 200 frttal megcsonkította, úgy, hogy ezen 500 frtos alapítvány ez idő szerint csak 300 frt. Midőn tehát egyházmegyénk ezen Bódy-féle adomány alapítványi jellegét megállapítja és azt mint alapítványt kezelteni rendeli, egyszersmind utasítja a mező-keresztési egyház előljáróságát, hogy ezen alapítványból elköltött 200 frtot felelősség terhe mellett térítse vissza, s annak idején az egyházlátogatási küldöttség előtt számoljon el vele.

15. Olvastatott az eger-lövői egyház előljáróságának azon jelentése, melyet az egyházmegye meghagyásából az elköltött orgona-alap visszatérítése és a biztosítatlan magtári kötvények rendezése tárgyában beterjesztett.

Miután e jelentés szerint az orgona-alap 3 éves befizetési részletben már a hivekre kivetetett s annak egy része behajtatott, a másik pedig behajtás alatt áll; továbbá minthogy a rendezetlen magtári kötvények szintén felmondattak, behajtásuk folyamatban van: e jelentést

egyházmegyénk tudomásul veszi; ugy azonban, hogy utasítja az Eger-Lövőre menő egyházlátogatási küldöttséget, hogy ezen dolgok elintézéséről maguknak meggyőződést szerezve, az egyházmegyének jelentést tegyenek a többi alapítványok és magtári tőkék számbavételével egyetemben.

16. Az ároktői egyház nevében Szabó Károly lelkész, a tavaszi gyűlés jegyzőkönyvének 38. pontja értelmében a két, telekkönyvileg rendezetlen kert átíratása tárgyában adja be jelentését, mely jelentésben tudatja egyházmegyénkkel, hogy az átíratás, illetve telekkönyvi rendezés folyamatban van.

E jelentés tudomásul vétetik s a szóban forgó ügyre az egyházlátogatási küldöttség figyelme felhivatik.

17. Olvastatik a geszti egyház lelkészének azon jelentése, mely a múlt 1898. évben hátralékban maradt illeték egyenérték és tanítói nyugdíjhátralék befizetéséről s arról szól, hogy a 15 kros nyugdíj pótlék általuk f. é. szept. hónapban fog beszédeni és beszoigáltatni.

Midőn ezeket tudomásul veszi egyházmegyénk, egyszersmind utasítja a canonica visitatiót, hogy a felhívás illetén elintézéséről személyesen győződjék meg.

18. Folyó évi tavaszi közgyűlésünk 43. sz. jegyzőkönyvi határozatával kötelességévé tétetett a zsérczi egyházi előljáróságnak, hogy a beszédett 15 kros tanítói nyugdíjárulékokat rendeltetési helyére küldje be, az e czimen még kint levő tartozásokat szedje be s ugyancsak az illetékes adóhivatalhoz küldje el; továbbá jelen őszi közgyűlésünkhöz tegyen jelentést az egyház anyagi helyzetéről, adósságairól, a kint levő követelésekről, feltűntetvén, hogy a követelésekből mennyi a behajtható s mennyi a törlendő, s egyuttal adjon javaslatot arra nézve, hogy mi módon gondolja az egyház előljárósága az egyház szomorú anyagi helyzetének javítását, hogy az egyházmegye is megtehesse e tekintetben a maga intézkedését.

A beérkezett jelentés szerint a zsérczi egyház a következőkben tett eleget az egyházmegye rendeletének:

a) a tanítói 15 kros nyugdíjárulékokra nézve jelenti, hogy az eddig beszédett 15 krajczárokat, összesen 58 frt 55 krt az

illetékes adóhivatalnál befizette; az e czimen még kint levő 59 frt 35 kr. beszedését s kifizetését a jövő hónapban fogja teljesíteni.

b) az egyház anyagi helyzetének feltűntetése végett három számadási kimutatást mellékel. Ezek szerint van az egyháznak 980 frt adóssága s ezzel szemben követelése kint a hiveknél 1943 frt 73 kr; tényleges vagyon 963 frt 73 kr. követelés.

c) az egyház anyagi helyzetének javítását illetőleg jelenti, hogy e tekintetben, véleménye szerint, az egyedüli eredményre vezető ut és mód az lesz, ha az egyházi követelések, kivéve a kisebb magtári gabonakölcsönöket, az idén és a jövő évben mind behajtatnak s e tekintetben a szükséges lépéseket az egyház már meg is tette.

A zsérczi egyház ezen jelentése helyeslőleg vétetik tudomásul; egyszersmind az itt elmondottról való meggyőződés szerzés az egyházlátogatási küldöttség figyelmébe ajánlatik.

19. Ugyancsak a zsérczi egyház, tekintettel arra, hogy rozzant és egészségtelen iskolája összedőléssel fenyeget s ismeretes szegénységgel küzdő, nagy mértékben eladósodott hivei képtelenek egy ujonnan emelendő iskola és tanítói-laknak önerejükön való felépítésére; tekintettel továbbá arra, hogy ezen egyház még 1896-ban folyamodott 2000 frt tőkesegélyért, de a melyet még mindezideig meg nem nyerhetett: közgyűlésünkhöz intézett kérvényében mély tisztelettel esedezik, hogy a főt. egyházkerület révén hasson oda egyházmegyénk, hogy a főtiszt. és mélt. convent a tőkesegélyek folyósítása alkalmával, egyházkerületünkben lehetőleg első helyen, a szorongatott helyzetben levő zsérczi egyházat segítse.

Közgyűlésünk, jól ismervén azon körülményt, hogy az összedőléssel fenyegető zsérczi iskola újjáépítése a jövő tavasznál tovább nem halasztható; de arról is meg lévén győződve, hogy a filokszerá pusztítás és az építkezés miatt végromlás szélére jutott egyházhivek, önerejükből nem képesek építkezni: mély tisztelettel kéri fel a főt. egyházkerületi közgyűlést, hogy ezt a szegény egyházat, a jövő évi segélyosztás alkalmából, egyházkerületünkben első helyen ajánlja a főt. és mélt. convent pártfogó kegyességébe, és használja.

fel minden befolyását arra, hogy nevezett egyház a 2000 forint tőkesegélyt megkaphassa.

20. A noszvaji egyház előjárósága, f. é. tavaszi közgyűlésünk 44. sz. jegyzőkönyvi határozatához képest jelenti, hogy a biztosítatlan kötvények egy része jótállókkal láttatott el, a melyekre nézve pedig ez nem volt eszközölhető, azok behajtás alatt állanak.

Ezen jelentés tudomásul szolgál, egyszersmind az abban foglaltakra az egyh.-látogatóság figyelme felhivatik.

21. Az ónodi egyház előjárósága eleget tévén f. é. tavaszi közgyűlésünk 45. sz. határozatában foglalt rendelkezésének, be-terjeszti a magtári adósságokról szóló kimutatását; másfelől ugyancsak az idézett jegyzőkönyvi határozat által felhívott e.-megyei ügyész szóbelileg előadja, hogy az ónodi egyház részére behajtott követelésekről, a folyamatban levő s még le nem bonyolított peres ügyek miatt még ezidő szerint részletes számadást nem terjeszthet közgyűlésünk elé; de igéri, hogy azt az elnökség előtt, még az őszi folyamán be fogja mutatni.

Közgyűlésünk úgy az ónodi egyház jelentését, mint az e.-megyei ügyész előterjesztését tudomásul veszi, s ez utóbbtól elvárja, hogy az ígért részletes számadást, az elnökség útján, tavaszi közgyűlésünk elé terjeszsze.

22. A nemes-bikki egyház előjárósága f. é. tavaszi közgyűlésünk 46. sz. jegyzőkönyvi határozatában foglalt utasításhoz képest jelenti, hogy a nemes-bikki egyház kötvényei szabályszerűen jótállókkal ellátva, tehát teljesen rendben vannak.

Ezen jelentés tudomásul szolgál, s ezen ügyre a canonica visitatio figyelme felhivatik.

23. Az aranyosi egyház előjárósága f. é. tavaszi közgyűlésünk 47. sz. határozatával oda utasított, hogy a több évről kint levő 15 kros tanítói nyugdíjpótlékokat haladéktalanul szedesse és rendeltetése helyére szolgáltatassa be; továbbá eljárásáról jelen gyűlésünkhöz jelentést tegyen.

Jelen levő lelkész jelenti, hogy az egyház a régebbi kint levő 15 kroat azért nem szedette be, mert sem a szolgabírói hivatal, sem az adópénztár ez iránt soha felszólítást nem intézett

hozzá, s az odavaló kath. hivektől sem követelik ezen tartozást; az újabb időben pedig azért nem szedeti, mert az oklevél nélküli tanítók után, a miniszteri rendelet értelmében nem kell ezen járulékot beszoigáltatni.

Közgyűlésünk ezen jelentést nem veszi tudomásul; ellenkezőleg ujolag utasítja az egyházi előjáróságot ezen hátralék beszédésére, s az azon időből származó 15 kroat, a midőn az egyháznak okleveles tanítója volt, az illetékes adóhivatalhoz beszoigáltatni rendeli; az oklevél nélküli tanító idejéből származó hátralékot pedig az iskola céljaira kívánja fordíttatni; egyben utasítja az egyházi előjáróságot, hogy eljárásának eredményéről tavaszi közgyűlésünkre jelentést tegyen.

24. Ugyanazon jegyzőkönyv 48. sz. pontja értelmében a mályii leányegyház előjárósága arra utasíttatott, hogy a már több évről hátralékban lévő 15 kroat szedesse be és rendeltetési helyére juttassa el; egyszersmind eljárásának eredményéről jelen közgyűlésünkre jelentést tegyen.

A beadott jelentés szerint a hátralékos tartozások beszedettek s rendeltetési helyükre elküldettek.

Ezen jelentés tudomásul szolgál, egyben az egyházlátogatás figyelme ezen ügyre felhívatik.

25. A mályii leányegyház roskadozó tornyának kijavítására f. é. tavaszi közgyűlésünk 49. sz. határozatában foglalt intézkedések közbejöttével, egyházmegyei közgyűlésünk 100 frtig terjedhető segélyt szavazott meg.

Esperes ur jelenti, hogy a torony kijavíttatott s ő a 100 frt segélyt utalványozta.

Jelentése tudomásul vétetik.

26. Olvastatik tavaszi közgyűlésünk 50. sz. határozatának kapcsán a szirmai egyház pénzügyi állapotáról kelt jelentés, mely szerint ezen egyház vagyona 186 frt évi haszonbért hozó 7 holdnyi földön, 2 drb 800 frt értékű alapítványon, s 3 drb 250 frt értékű kötelezvényen kívül 46 drb 1687 frt értékű magtári kötvényből s 664 frt 10 kr. készpénzből áll; adóssága pedig az iskola építésre felvett kölcsön maradékaként 1000 frt, s a parochia építésére felvett kölcsön maradékaként 2000 frt.

Az iskolai 1000 frtos kölcsön fedezésére szolgál a régi

kivetésekből felmaradt s bevehető 770 frt 74 kr; s az egyházi közgyűlés által jóváhagyott új kivetésből 427 frt 12 kr; a Váradi Szabó Bertalannál levő 156 frt; összesen 1353 frt 86 kr.

A parochia építési 2800 firtos adósság fedezésére szolgál a 664 frt 10 kr. készpénz és a magtári kötvények értéke.

A szirmai egyház pénzügyi állapotát feltűntető ezen jelentést, közgyűlésünk tudomásul vévén, mindenek előtt rosszalását fejezi ki a lelkész és presbyterium azon eljárása felett, a melylyel az építést keresztül vitték, s felelősségük kimondása mellett utasítja őket, hogy a paplakon levő melléképületek, istállók építésére vonatkozó egyházi és világi hatóságoktól kapott építési engedélyeket, kimerítő jelentés kapcsán, ez év folyamán esperesi hivatalunkhoz terjesszék be, hogy az ügy felett tavaszi közgyűlésünk előkészítetten tanácskozassék.

Egyben utasittatik a szirmai egyház tanácsa, hogy az iskola építésre felvett kölcsönből felmaradt 1000 frt adósságot, az e célra rendelkezésére álló 1353 frt 86 kr. kivetett összeg szigorú behajtása által még f. év őszén fizesse ki; az e czímen feleslegül maradt összeget s a rendelkezésére álló 664 frt 10 kr. készpénzt, a parochia építésére felvett kölcsönből felmaradt 2800 frt adósság tőkéjének faragására fordítsa, s ezen befizetést lehetőség szerint ez év folyamán eszközölje.

A magtári kötvények évi kamataiból a felmaradt adósság lesz törlesztendő, maga a tőke el nem költhető, hanem hiven a magtár alapításakor 1864. évben felvett jegyzőkönyv szavaihoz, az helyre állítandó, hogy »annak kamataiból idővel az egyház szükségei fedeztessenek«, s erről az egyházlátogatási küldöttségnek évenként pontos elszámolást terjeszsenek elő.

27. A sajó-kereszturi egyház előjárósága f. évi tavaszi közgyűlésünk 51. sz. jegyzőkönyvi határozatával odautasított, hogy az egyházat terhelő 3000 frt adósság fedezése céljából a hivekre kirótt, de behajthatlanul maradt kivetési összeget pontosan hajtassa be, s eljárásáról őszi közgyűlésünkre jelentést tegyen.

Jelen levő lelkész jelenti, hogy a kint levő adósság behajtás alatt áll s a jövő hónapokban hiány nélkül befoly.

Jelentése tudomásul szolgál; egyszersmind a nevezett ügy a canonica visitatio figyelmébe ajánltatik.

28. Olvastatott Bodolay István tanügyi bizottsági elnök terjedelmes s a tanügy minden ágát részletesen felölelő jelentése az egyházmegyei tanügy 1898—99-ik évi állapotáról.

Ezen tanügyi jelentés szerint 61244 lelket számláló egyházmegyénkben, a mult iskolai évben volt mindennapi tanköteles fiu 3346, leány 3200; összesen 6546; a mult évinél kevesebb 219-czel. Iskolába járt mindennapi tanköteles fiu 3008, leány 2860; összesen 5868; mult évinél kevesebb 304-el. Ismétlő iskolaköteles fiu 1158, leány 1203; összesen 2361; ismétlő iskolába járt fiu 1079, leány 1098; összesen 2177; mult évinél kevesebb az ismétlő iskolaköteles 96-tal, az ismétlő iskolába járó 58-czal.

Egyházmegyénk 87 tantermében 82 rendes, 3 ideiglenes tanító működött. Kis-Győr egyik iskolájában a h.-lelkész, Tisza-Nána egyik iskolájában a s.-lelkész végezte a teendőket.

Az iskolák közül VI. osztályú 44; V. osztályú 8; IV. osztályú 10; III. osztályú 1. A tantermek közül törvényszerű 69, nem törvényszerű 18. — Testgyakorlás tornaeszközökkel tanítatik 2 iskolában, eszközök nélkül 18-ban; 67 iskolában nem tanítatik. — Rendezett faiskolák száma 30, rendezetlen 12; faiskola nincs 7 egyházban. — Iskola-alap pénzben 1153 frt 90 kr; földben 52 hold 500 □-öl.

Az iskolák szellemi állása a következő:

Kitűnőek: Baksa Lajos és K. Géresi Ilona Iskolája Alsó-Zsolczán; Óbis Ferenczé Aranyoson; Fogarassy Jenőé Ároktön; Molnár Józsefé és Korsós Joláné Böcsön; Kalas Barnaé Gelejen; Végh Bertalané Harsányban; Gulyás Ferenczé Heő-Papiban; Kenyeres Pálé Igricziben; Tóth Eleké és Kiss Józsefé Mező-Csáthon; Bán Joláné, Boór Rózáé, Tóth Józsefé, Bertók Károlyé M.-Keresztesen; Péter Józsefé, Varga Somáé, Marosi Lajosé, Csiky Béláé, Putnoky Istváné, Nagy Bertalané, Kőszeghi Istváné és Filep Józsefé Miskolczon; Tóth Kálmáné Noszvajon; Réthi Józsefé, Csont Józsefé, Fűry Gyuláé, Bévárdy Józsefé Poroszlón; Farkas Pálé T.-Daróczon; Gecse Istváné és Kovács Károlyé Szederkényben; Tóth Imrée Tisza-Kesziben; Maklár Károly s.-lelkész által vezetett iskola Tisza-Nánán; Fövenyessy Béláé Tisza-Valkon; összesen 35. Mult évinél több 2-vel.

Dicséretesek: Fogarassy Gáboré Ároktőn; Szigethy Ferenczé, Mészáros Gáboré, néhai Konyha Ferenczé Átányon; Lajos Istváné Külső-Böcsön; Szabó Péteré és Zsigmond Kálmáné Cserépfaluban; Kerekes Imréé Diós-Győrben; Fejes Józsefé Dorogmán; Nagy Károlyé Emődön; Igó Lajosé Geszten; Lányi Gyuláé Heő-Bábán; Kovács Istváné Heő-Csabán; Domokos Saroltaé Heő-Papiban; Galgóczi Béláé Hevesen; Ferenczy Ilonáé Igriczen; Fodor Gyula h.-lelkész által vezetett iskola Kis-Győrben; Ando Endréé Ládházán; Nagy Simoné Mihályiban; Mohacsek Gyuláé Maklárán; Paksi Dánielé M.-Keresztesen; Tana Lináé és Pap Ferenczé Miskolczon; Török Máriáé Nemes-Bikken; Égető Irmáé Poroszlón; Szölledi Jánosé Sajó-Kereszturban; Szabó Dezsőé Szirmán; Hegedűs Tamásé Tisza-Kesziben; Csillik Balázsé Tisza-Nánán; Gaál Péteré Tisza-Oszlárán; Sztankovics Istváné Tisza-Tarjánban; Oláh Béláé Vattán; Mészáros Józsefé Zsérczen. Összesen 33. Mult évinél több 1-gyel.

Kielégítők: Nemes Gézáé Andornakon; Madarász Annáé Dorogmán; Fűry Lajosé Eger-Lövön; Szabadfi Béláé Felső-Ábrányban; Tóth Ferenczé Gelejen; Tóth Ferenczé Heő-Szalontán; Lábos Bertalané Kis-Győrben; Tóth Sámuelé Kis-Tokajban; Béki Jánosé Lőrinczfalván; Balogh Jánosé és Filep Ilonáé Mező-Csáthon; Hagymási Pálé Nagymihályon; Tóth Károlyé Tisza-Palkonyán; Dula Sándoré Tisza-Tarjánban. Összesen 14. Mult évinél kevesebb 3-al.

Gyengék: Istári Ambrusé Diósgyőrben; Vida Lajosé Nemes-Bikken; Gecse Andoré Ónodon; Kapitány Sándoré Sályban. Összesen 4. Mult évinél több 3-al.

Osztályozatlan a Janiga Ida által vezetett iskola Eger-Lövön; ennek oka az, hogy a növendékek megtették a vizsgát és szét bocsáttattak a körlátogatók megérkezése előtt.

Ezen nagy gonddal és részletességgel összeállított tanügyi jelentés, méltányló elismeréssel vétetik tudomásul.

29. Ugyanezen tanügyi bizottsági elnöki jelentés azon indítványt terjeszti közgyűlésünk elé, hogy az iskolásgyermekek számára szükséges összes tankönyveket, lehetőleg maguk az egyházak, egyenesen a sárospataki főiskola bizományi üzletéből rendeljék meg, s akkor a könyv elárusításáért engedélyezett százalékból a szegénysorsu iskolásgyermekeket el lehetne látni ingyen tankönyvekkel.

Ezen indítványt közgyűlésünk magáévá teszi és ajánlja, hogy a hol lehet, ott az egyházak maguk rendeljék meg az iskolások számára szükséges tankönyveket, így legalább az ilyen helyeken ki volna zárva a másféle tankönyveknek a tanítása; és lehetővé volna téve az így engedélyezett könyveladási százalékból a szegény gyermekeknek tankönyvekkel való segítése.

30. Ugyanezen tanügyi bizottsági elnöki jelentés szomorú képét tünteti fel a tiszta-keszii egyházban a tanügyi viszonyoknak. Nemcsak hogy az összes tanulók 41⁹/₁₀-a jár az első osztályba; nemcsak hogy az év bármely szakában vesznek fel új növendékeket a kezdők közé, mely az egyenlő haladást lehetlenné teszi; nemcsak hogy a községi előjáróság nem fejt ki kellő erélyt a mulasztások megfékezésére, hanem a legnagyobb baj az óriási mérvben felszaporodott tandijhátralékokban van. Nevezetesen az egyház olyan szerződésben van tanítóival, hogy a tanítók minden egyes tanköteles gyermek után 3 frtot kapnak az egyház pénztárából. S minthogy a sok tanköteles, de iskolába nem járó, és igen sok szegény cseléd és napszámos emberek gyermekei után nem sikerül a tandij behajtása: az egyház kénytelen a maga jövedelméből vagy vagyonából fedezni a be nem folyó tandijakat. Ez pedig az egyházat rövid idő alatt a romlás határához juttatja.

Ezen az egyházat végromlásba vezető bajok megvizsgálására, különösen pedig, hogy tegyenek javaslatot a tanítókkal való ezen szerződés megszüntetésére: egy bizottság küldetik ki, melynek tagjaiul Bodolay István és Sturmán György tanácsbíró urak kéretnek fel.

31. Szintén szomorú képét tünteti fel a tanügyi jelentés a sályi iskolának is, melynek tanítója Kapitány Sándor, nemcsak hogy tanítói kötelességét elhanyagolja, a minek következtében az iskola szellemi színvonala a legalacsonyabb fokra süllyedt alá: hanem egyházi felsősége, sőt az egyházmegye képviselői, az iskolai körlátogatók irányában is a legtiszteletlenebb, sőt botrányos magaviseletet tanúsítja. De nemcsak e tanügyi jelentés, hanem az egyháztanács elnöke, a lelkész is panaszt emel e tanító már-már tűrhetlenné váló magaviselete és botrányos kötelesség mulasztása miatt, s kéri egyházmegyénket a megtorló intézkedések megtételére.

Közgyűlésünk mindezeket tekintetbe véve, Kapitány Sándor sályi tanító ellen a fegyelmi eljárást rendes úton, hivatalból megindítani elhatározza.

32. Ugyanazon tanügyi jelentés szerint az ónodi iskola szellemi színvonala is nagyon alásülyedt.

Épen azért figyelmezteti egyházmegyénk ez iskola tanítóját Gecse Andort, hogy saját jó hírneve érdekében is igyekezzék lelkiismeretesebben forgolódni hivatalos kötelességének teljesítésében; s elvárja tőle, hogy már a legközelebbi iskolai évben jóvá teendi elkövetett mulasztását.

33. Ugyanazon tanügyi jelentés előterjeszti, hogy az iskolák, illetőleg a tantermek közül a ládházai, zsérczi, f.-ábrányi, nagymihályi, egyik kisgyőri és egyik eger-lövői iskola olyan szűk és roskadozó állapotban van, hogy részint ujonnan való építésük, részint pedig alapos átalakításuk halaszthatatlan.

Mindezen megemlített egyházak felhivatnak, hogy tantermeiket igyekezzenek a kor kívánalmai szerint újjá építeni, vagy átalakítani.

34. Ugyanazon tanügyi jelentés folytán

felhivatnak mindazon iskolafentartó-egyházak is, melyeknek iskolájában a felszerelések hiányosak, vagy teljesen hiányoznak, hogy a tanítás sikeresebbé tétele szempontjából, az iskolai felszereléseket beszerezni igyekezzenek.

Ezzel kapcsolatban elrendeli egyházmegyénk, hogy az iskolai leltár a felszerelésekről, minden egyházban pontosan elkészítettessék, s az abban foglaltak felelősség mellett adassanak át a tanítóknak, s a tanítói változások alkalmával szigoruan ellenőriztessék az iskolai vagyion az elkallódás ellen.

35. A tanügyi bizottság elnökének jelentése szerint Noszvajon az iskola olyan túltömött, hogy egy tanító ott kellő sikert felmutatni csaknem képtelen.

Közgyűlésünk felhívja a noszvaji egyház előjáróságát, hogy tekintetbe véve a tanügy nagy

fontosságát és a tanerők hiányát, ha mást nem kapnak, okleveles óvónővel töltsék be az egyik tanítói állomásukat.

36. Illyés János, hivatkozással arra, hogy népes egyházát több időre, káplán hiányában oda nem hagyhatja, s hivatkozással arra, hogy nagyon távol lakik körlelkészi működésének színterétől: 5 évi körlelkészkedés után magát e hivatal terhei alól felmentetni kéri.

Közgyűlésünk méltányolván nevezett lelkész indokait, őt a körlelkészi teendők végzése alól felmenti s helyébe az alsó-miskolczi járásba körlelkészül Tóth Béla harsányi lelkészt nevezi ki.

37. Apostol Bertalan szirmai lelkész, a tanügyi bizottság elnökéhez intézett levelében, kéri magát felmentetni a körlelkészi teendők viselése alól.

Közgyűlésünk a felmentést megadja, s helyette Fekete Gyula böcsi lelkészt bizza meg a felső-miskolczi járásban, a körlelkészi teendőkkel.

38. Asztalos József, volt tiszánánai tanító elhalálozásával az iskolalátogató tanítók között egy hely megüresedvén:

erre Bévárdy József tiszánánai tanító nevezetik ki.

39. Bodolay István tanügyi bizottsági elnök, azon indítványt terjeszti egyházmegyénk elé, hogy a tanügyi bizottsági elnök ruháztassék fel azon joggal, hogy egyes iskolákban tapasztalt hiányokra, időközben is figyelmeztethesse az iskolafentartókat, s tőlük azokra nézve befelelést követelhessen.

Közgyűlésünk készséggel megadja erre nézve a jogot a tanügyi bizottság elnökének, s ettől az intézkedéstől, az iskolaügy terén tapasztalt sok hiány megszűnését reméli.

40. A kis-győri egyház, másodtanítói díjlevelét terjeszti be megerősítés végett.

Közgyűlésünk a bemutatott díjlevelet a maga részéről jóváhagyja s végleges megerősítés végett a főt. egyházkerületi közgyűlésre terjeszti fel.

41. A vattai egyház a tanítói fizetés terményekből álló részét készpénzre változtatván át, az ily értelemben szerkesztett díjleveleket megerősítettetni kéri.

Közgyűlésünk az átszámítást helyesnek találván, az új díjlevelet jóváhagyja s végleges megerősítés végett a főtiszt. egyházkerületi közgyűlésre terjeszti fel.

42. A tiszánánai egyház 1891-évben, tekintettel a 200-at meghaladó napi iskolakötelesek számára, Hevesmegye közigazgatási bizottsága nyomása alatt létesített 3-ik tanítói állását — az haláleset miatt üresedésbe jövén — megszünteti, mert tan kötelesei évi átlaga 152-re szállt alá.

Az iskoláztatást jövőre két tanítójával óhajtja végeztetni, a harmadik tanítói állással megszünt fizetés egy részének részükre leendő átengedése mellett, mi által ezek a mindennapi iskolakötelesek tandija fejében, egyenként az eddigi 120—120 frt helyett, 200—200 frtot kapnak készpénzben, míg a beállított fizetés többi része, egy esetleges új tanítói állás felállításáig, az egyház pénztárába folyik be s az egyház egyéb szükségleteire fordíttatik.

Ugyszintén a 3-ik tanítótság majdani felállítása esetén, a tanítókat illető ezen díjazás is előbbi összegére száll vissza.

Az ily értelemben szerkesztett s a gazdasági ismétlőiskola tanítása díjazásában is emelkedést feltüntetető díjlevelek megerősítését kéri.

Közgyűlésünk a tiszánánai lelkész felvilágosítása s szóbelileg kijelentett biztosítása nyomán meggyőződve arról, hogy az annak idején szervezett 3-ik tanítói állás fizetése, nem a régebbi két tanítói díjlevél megcsonkításával létesítettet, de új egyházi adó kivetése által teremtetett: díjlevél csonkítás esetét nem látja fennforogni; a harmadik tanítói állás beszüntetését, javadalma zása megosztását tudomásul véve, az újonnan szerkesztett díjleveleket jóváhagyja s végleges megerősítés végett a főt. egyházkerületi közgyűlésre terjeszti fel.

43. Tárgyaltatott a dorogmai egyház azon jóváhagyást kérő határozata, mely szerint, hogy nevezett egyház II-ik tanítója számára, lakhely építése céljából telket vásárolhasson,

azon lakást építhessen, s a templom külső javítási munkálatainak költségeit fedezhesse: a hivekre 1000 frtot szándékozik, évi 200 frtos részletekben kivetni.

Miután ezen határozat a törvényes formák megtartásával jött létre, a kivetés jóváhagyatik.

44. Az aranyosi egyház, hogy roskadozó paplakát és meghasadozott templomát kijavíthassa, továbbá, hogy egyházkerületi adósságát a konventtől nyert segély felhasználásával törleszthesse, a beterjesztett fizetési kulcs szerint kivetést szavazott meg a jövő, 1900. évi január havától számított három egymás után következő év alatt fizetendő részletekben; kéri a kivetés jóváhagyását és a fizetési kulcs megerősítését.

Közgyűlésünk a kivetés indokait helyeselve, a fizetési kulcsot megerősíti; kötelességévé tévén az egyházi előjárásnak, hogy a kivetési részleteket évenként pontosan behajtassa s azokat az építkezésig, a konventtől nyert segélyből még fenmaradt 500 frttal együtt biztos letétbe helyezve kamatoztassa, s ez összegekről az évenkénti egyházlátogatási küldöttség előtt pontosan számoljon be.

45. Nagy Simon mályii előkönyörgő tanító, hivatkozva csekély jövedelmére s nagyszámu családjára, állandó segélyt kér.

Közgyűlésünk méltányolva egy részről kérelmező nehéz anyagi és családi körülményeit, más részről pedig azon fontos és lelkiismeretes szolgálatot, melyet ezen, a hivek szegénysége miatt lélekalászatra igen alkalmas, s épen azért a kath. terjeszkedés által megsemmisítéssel fenyegetett kisdud leányegyházunkban, mint előkönyörgő teljesít; tekintettel továbbá arra, hogy az 50 frt egyházkerületi segélyt eddig is élvezte, s azt az egyházkerület azon alapon szüntette be, mert mint tanító, államsegélyben részesül: hogy részére a lelkészi teendők végzésében a kenyér gondjai ez uton is enyhíthessenek, őt 50 frt egyházkerületi állandó segélyezésre melegen ajánlja, felhíván reá az egyházmegyei segély-osztó bizottság jóakaratú figyelmét is.

46. Olvastatik Szalóczy Pál tiszavalki lelkész kérelme, hogy neki az egyházmegye 300 frtot adjon kölcsön, melyből a javadalmazására szolgáló s a parochiától távol eső tagbirtokon eselédházzal összekötött gazdasági épületet állíthasson.

Közgyűlésünk Szalóczy Pál lelkésznek, különös tekintettel a tiszavalki egyháznak e tárgyban kelt határozatára, a tiszavalki egyház lelkészi hivatalának terhére, a kért 300 frtot kölcsönül, 7⁰/₀-ra megadja; őt arra kötelezvé, hogy a kölcsön ⁰/₀-ját évenként a szokott módon fizesse; a kölcsönösszegeből a javadalmazására szolgáló egyházi tagbirtokon gazdasági épületet emeljen, azt tűz ellen biztosítsa, s annak jó karban tartásáról gondoskodjék. — Ezen kölcsön egymást követő 15 év alatt, egyenlő 20 frtos évi részletekben lesz visszafizetendő és pedig úgy, hogy ha a tiszavalki egyház ezen idő alatt, bármi okból lelkészt cserélne: az utód is köteles lesz a kölcsönvevő lelkész által ez alkalomból magára vállalt fizetéseket teljesíteni, míg csak ezen 300 frt kölcsön teljesen ki nem egyenlítettik. E határozatunk az egyházker. közgyűlésre jóváhagyás végett felterjesztetik.

47. Olvastatik Bársony György heő-szalontai lelkész domesztikai segélykérvénye.

Mivel kérelmezőt elemi csapás a közelmúltban nem érte, s mivel jövedelme állami segély útján kiegészítést nyert, s egyébként is helyzetét a közgyűlés úgy ismeri, hogy segélyre nem tarthat igényt: a kérelem ezuttal el nem fogadtatik, annyival kevésbbé, mert a konvent ez idő szerint csak olyanokat segélyez, a kiket rendkívüli csapások értek.

48. Egyetemes lelkészi értekezletünk, az egyházkerületi özv.-árvtár alapszabályainak Fejes István által tervezett módosítását tárgyalván, bár azt az alapszabály-tervezetet a maga egészében igen szerencsés és sikerült alkotásnak találja s az iránt teljes elismeréssel van: mindamellett egyházmegyénk útján megkeresni óhajtja az ezen ügyet tárgyaló egyházkerületi bizottságot, hogy a segélyek kiosztásáról szóló részlet egyes intézkedéseibe

módosítások jőjjenek. Így pl. lelkészértekezletünk óhajtása volna, hogy a szegény lelkészi leány-árvák ne 20 éves korukig, hanem mindaddig, míg férjhez nem mennek, vagy megélhetésüket biztosító keresethez nem jutottak, — részesíttessenek évi ellátásban az eddigi mód szerint; mert ezen intézmény olyan kegyeletes intézmény, a mely nem pusztán pénzügyi tekinteteket tart szem előtt. Továbbá a hivatalukra képtelenné vált lelkészek is, kik jövedelmüket egészen nem élvezhetik és sokszor az özvegyeknél is kevesebb évi jövedelemből kénytelenek tengődni, — szintén részesíttessenek, az eddigi gyakorlat szerint évi ellátásban. Továbbá egyházkerületünkben működő azon énekvezérek, a kiknek nyugdíjáról sem az egyház, sem az állam nem gondoskodott, — szintén beléphessenek az egyh.-kerületi gyámtárba. Végre a 100 firtos fizetéssel ellátott titkári állást, mint feleslegest, szükségesnek nem látja értekezletünk.

Egyházmegyei közgyűlésünk a lelkészi értekezletnek ezen óhajtásait magáévá tevén: ez ügyben megkeresést intéz az ezen özvegy-árva-tár alapszabályait revideáló bizottsághoz.

49. Ugyancsak a lelkészi értekezlet terjeszti egyházmegyénk elé azon indítványát, hogy miután a Sárospataki Lapok ez idő szerint, pártolás hiánya miatt, a megélhetés nehézségeivel küzd; s miután reánk, lelkészekre nézve, vetne az nagyon szomorú világot, ha ezt az egyetlen egy egyházi lapunkat is meg hagynók halni: méltóztassék az egyházmegyének sürgetni a főt. egyházkerületnél, hogy ezt a lapot hivatalos közlönynyé téve, annak hordatását tegye kötelezővé minden lelkészre, vagy egyházra nézve.

Bár közgyűlésünknek is nagyon szivén fekszik a Sárospataki Lapok sorsa, mindazonáltal kötelező rendszabályt hozni nem óhajt, hanem ez idő szerint elégnek tartja annak kimondását, hogy e lap hordatását és pártfogását, minden lelkész tartsa erkölcsi kötelességének.

50. A f. é. szept. hó 26-án, Sárospatakon tartandó kerületi közgyűlésre, egyházmegyénk képviselőjében kiküldetnek:

az elnökség mellett: Maklár Károly, Sólyom Gyula és Bodolay István egyházi; Szathmáry Király Pál, Mikuleczky István és Sturmán György világi tanácsbírák.

51. A canonica visitatio teljesítésére a következő küldött-ségek rendeltettek ki:

Maklárly Károly tanácsbíró és Tóth Béla jegyző: a miskolczi járásba; Sólyom Gyula tanácsbíró és Fekete Gyula jegyző: az igricii járásba; Bodolay István tanácsbíró és Szabó András jegyző: a csáthi járásba; Gulyás Benő tanácsbíró és Andó Lajos jegyző: a keresztesi járásba.

52. Az időszaki tanács tagjaiul

ujlag megválasztattak: Nagy Ignác rendes, Maklárly Károly és Sólyom Gyula póttagok, egyházi részről; Szathmáry Király Pál, Molnár Bertalan rendes, Mikuleczky István póttagok, világi részről.

53. Jövő évi, tavaszi közgyűlésünk helyéül a sályi egyház tűzetik ki.

54. Mindezen jegyzőkönyvi pontok felolvastatván, hitelesítették.

Birósági ügyek.

I. Az alsó-borsodi egyházmegye közigazgatási bírósága Buday Sándor heő-bábai lakosnak egyházi adója tárgyában beadott felebbezését, 1899. aug. 31-én Miskolczon tartott rendes ülésében vizsgálat alá vétén, az ügy és az iratok megvizsgálása után, következő

h a t á r o z a t o t

hozott:

Buday Sándor felebbezésének hely adatván, kimondatik, hogy ő a lelkészi díjlevél szerint se nem »földes gazda«, se nem »földbirtokos« s ezért a lelkésznek egész párbért fizetni nem köteles s párbérfizetésre csak mint zsellér kötelezhető.

Mert:

Megállapított, hogy felebbezőnek 900 □-ölnyi egy darab földje van; mint ilyen pedig nem

jöhet a régi urbéresekkel egy tekintet alá, s a lelkészi díjlevélben említett földesgazdának, anynyival kevésbbé földbirtokosnak, ki egész párbér fizetésére volna kötelezhető, nem tekinthető, s ezért őt, csak mint zsellért lehet az alacsonyabb kulcs szerinti párbérrel megróni.

II. Az alsó-borsodi ev. ref. egyházmegye fegyelmi bírósága 1899. aug. 31-én Miskolczon tartott rendes ülésében, a Simon János m.-keresztési lelkész által Huszthy Béla m.-keresztési főgondnok ellen indított panaszát tárgyalván, mert panaszos vádját visszavonta, s ez alapon egyházmegyei ügyészünk az eljárás beszüntetését indítványozta, — következőleg

h a t á r o z o t t:

A Huszthy Béla m.-keresztési főgondnok ellen folyamatba tett eljárás, beszüntettetik.

Jegyzették: Szalóczy Pál egyházi főjegyző: az 1, 2, 3, 4, 7, 8, 9, 10, 11, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 27, 50, 51, 52, 53, 54 pontokat.

Dr. Németh Imre világi főjegyző: a 12, 13, 26, 46, 47 pontokat és a két bírósági ügyet.

Illyés János egyházi aljegyző: az 5, 6, 14, 15, 16, 17, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 48, 49 pontokat.

Huszthy Béla világi aljegyző: a 40, 41, 42, 43, 44, 45 pontokat.

A jegyzőkönyvbe foglalt tárgyak kimutatása.

1. A gyűlés megnyitása.
2. Esperesi jelentés.
3. Utasítás a lelkészek részére a sárospataki kiadásu tankönyvek használata tárgyában.
4. Konyha Ferencz elhunyt átányi tanító neve jegyzőkönyvileg megörökítették.
5. Tanítók beerősítése.
6. Tanítók eskütétele.
7. A ládházai és nyéki egyházak ismételten utasítatnak az iskolaügy rendezésére.
8. A cserépfalusi egyház jelentése a kötvények rendezéséről, tudomásul vétetik.
9. A cserépfalusi egyház ingatlanainak átíratására, ismételten utasítatik.
10. A geleji egyház 200 frtos követelése tárgyában az ügyészi jelentés tudomásul vétetik.
11. Az egyházmegye területén levő szórványok összeírása megtörténvén, jegyzőkönyvünkben kinyomatni rendeltetik.
12. Az egyházmegyei özv.-árvtár felmaradt tőkéje örök alapítvány gyanánt kezeltetni rendeltetik.
13. A lőrinczfalvi egyház jelentése tudomásul vétetik, kérelme pártolólág terjesztetik fel.
14. Simon János m.-keresztesi lelkész jelentése az elköltött alapítványok tárgyában, csak részben vétetik tudomásul.
15. Az eger-lövői egyház jelentése az elköltött orgona-alap visszatérítése tárgyában, tudomásul vétetik.
16. Az ároktői egyház jelentése az átíratás tárgyában, tudomásul vétetik.
17. A geszti lelkész jelentése a mult évi illeték-egyenértéki és a 15 kros hátralékok beszoigáltatása tárgyában, tudomásul vétetik.
18. A zsérczi egyház jelentése az egyház pénzügyi viszonyai tárgyában, tudomásul vétetik.
19. A zsérczi egyház kérvénye a tőkesegély tekintetében, pártolólág terjesztetik fel.
20. A noszvaji egyház jelentése a kötvények rendezéséről, tudomásul vétetik.
21. Az ónodi egyház és az e.-m. ügyész jelentései az ónodi egyház követeléseinek tárgyában, tudomásul vétetnek.

22. A nemes-bikki egyház jelentése a kötvények rendezése tárgyában, tudomásul vétetik.
23. Az aranyosi lelkész jelentése a 15 krok tárgyában, nem vétetik tudomásul.
24. A mályii leányegyház jelenti, hogy a hátralékos 15 krokot beszoigáltatta. Tudomásul szolgál.
25. Esperes ur jelenti, hogy a mályii leányegyház részére, a toronyjavítás eszközlése végett a 100 frt megszavazott segílyt utalványozta.
26. A szirmai egyház pénzügyeiről jelentés és utasítás.
27. A sajó-kereszturi lelkész jelentése a hátralékban maradt kivetés tárgyában, tudomásul vétetik.
28. Bodolay István tanügyi bizotts. elnök jelentése.
29. Ugyanannak indítványa az iskolai tankönyvek beszerzése tekintetében elfogadtatik.
30. Ugyanannak jelentése folytán a t.-keszii egyház iskolai ügyeinek megvizsgálására küldöttség megy.
31. Kapitány Sándor sályi tanító ellen a fegyelmi eljárás elrendeltetik.
32. Gecse Andor ónodi tanító hivatalos kötelességének szorgalmasabb teljesítésére hivatnak fel.
33. A tanügyi jelentésből kifolyólag a ládházai, zsérczi, f.-ábrányi, nagymihályi, kis-győri és eger-lövői egyházak iskoláik rendbehozására hivatnak fel.
34. Ugyanazon jelentés folytán az olyan egyházak, melyeknek iskolája hiányos felszerelésű, az iskolai felszerelések beszerzésére hivatnak fel.
35. A noszvaji egyház felhivatik, hogy egyik tanítói állomását, mely betöltetlenül van, esetleg óvónővel is töltsse be.
36. Illyés János helyére iskolalátogató-lelkészül Tóth Béla neveztetik ki.
37. Apostol Bertalan helyére Fekete Gyula, a felső-miskolci járás körlelkészévé neveztetik ki.
38. Asztalos József elhunyt iskolalátogató-tanító helye Bévárdy Józseffel töltesse be.
39. Bodolay István tanügyi bizottsági elnök felhatalmaztatik, hogy az iskolafentartókat az iskoláikban tapasztalt hiányokra időközben is figyelmeztethesse, s azoktól befelelést követelhesen.
40. A kis-győri tanítói díjlevél jóváhagyatik s megerősítés végett az egyházkerületre terjesztetik.
41. A vattai egyház tanítói díjlevele jóváhagyatva, megerősítés végett az egyházkerületre felterjesztetik.

42. A tizza-nánai egyháznak megengedtetik, hogy 3-ik tanítói állását beszüntethesse; új díjlevelei jóváhagyatva, megerősítés végett az egyházkerületre felterjesztetik.
43. A dorogmai egyház 1000 ftos kivetése helyben hagyatik.
44. Az aranyosi egyház kivetése és fizetési kulcsa megerősítettik.
45. Nagy Simon mályii előkönyörgő állandó segélyre ajánltatik.
46. Szalóczy Pál tizza-valki lelkésznek megengedtetik, hogy a lelkészi hivatal terhére felveendő 300 ft kölcsönből, a lelkészi földeken gazdasági épületet állítson.
47. Bársony György heő-szalontai lelkész segély-kérvénye nem ajánltatik.
48. Az e.-ker. özv.-árvatárnak Fejes István által készített alapszabály-tervezetét egyházmegyénk módosítani kívánja.
49. A Sárospataki Lapok pártolása minden lelkésznek erkölcsi kötelességévé tétetik.
50. A sárospatakon tartandó e.-ker. közgyűlésre egyházmegyénk képviselői kineveztetnek.
51. Az egyházlátogatási küldöttségek kirendeltetnek.
52. Az időszaki tanács tagjai megválasztatnak.
53. Tavaszi közgyűlésünk Sályban fog megtartatni.
54. Jegyzőkönyv hitelesítése.

Bírósági ügyek. I. Buday Sándor heő-bábai lakos felebbezésének hely adatik. II. Huszthy Béla ellen a folyamatba tett eljárás beszüntettetik.

